

رضا مهدوی دبیر سی و نهمین جشنواره بین المللی موسیقی فجر در گفت‌وگو با «ایران»:

می خواهیم راهگشایی برای آینده باشیم

گفت‌وگو

نداسجانی

خبر نگار

سه ماه تا آغاز سی و نهمین جشنواره بین المللی موسیقی فجر باقی مانده است؛ جشنواره‌ای با رنگین کمانی از گونه‌های مختلف موسیقی ایران که طی چند روز کوتاه، معرف آواها و نواهای موسیقی ایران بوده و آن را بر صحنه موسیقی به تصویری می‌کشد. اما این جشنواره طی این چهار دهه با انتصاب دبیران و نگاه‌های سلیقه‌ای، فراز و نشیب‌های بسیاری را تجربه کرده است و با آنکه به ۴۰ سالگی اش نزدیک است اما همچنان جایگاه کم رنگی در عرصه بین المللی دارد و شاید برای خیلی‌ها ناشناخته باشد. اگرچه به گفته رضا مهدوی، دبیر این دوره از جشنواره، طبق اساتادها، واژه بین الملل به جشنواره بازگشته و بر این اساس بایستی بخش بین الملل جایگاه بین المللی تری را به جشنواره برگرداند. رضا

رضا مهدوی دبیر سی و نهمین جشنواره بین المللی موسیقی فجر در گفت‌وگو با «ایران»:

می خواهیم راهگشایی برای آینده باشیم

گفت‌وگو

نداسجانی

خبر نگار

سه ماه تا آغاز سی و نهمین جشنواره بین المللی موسیقی فجر باقی مانده است؛ جشنواره‌ای با رنگین کمانی از گونه‌های مختلف موسیقی ایران که طی چند روز کوتاه، معرف آواها و نواهای موسیقی ایران بوده و آن را بر صحنه موسیقی به تصویری می‌کشد. اما این جشنواره طی این چهار دهه با انتصاب دبیران و نگاه‌های سلیقه‌ای، فراز و نشیب‌های بسیاری را تجربه کرده است و با آنکه به ۴۰ سالگی اش نزدیک است اما همچنان جایگاه کم رنگی در عرصه بین المللی دارد و شاید برای خیلی‌ها ناشناخته باشد. اگرچه به گفته رضا مهدوی، دبیر این دوره از جشنواره، طبق اساتادها، واژه بین الملل به جشنواره بازگشته و بر این اساس بایستی بخش بین الملل جایگاه بین المللی تری را به جشنواره برگرداند. رضا

هم تأکید دارد بنا توچه به مسئولیتی برعهده دبیرجشنواره بوده، براساس بودجه و توانمندی تعریف شده باید برنامه‌ریزی‌های خود را ارائه دهد و نه ایده آلا و توانایی هایش!

دربخش بین الملل چه نگاهی دارید؟

تلاش این است بخش بین الملل قوت بیشتری داشته باشد و از حضور هنرمندان تراز اول جشنواره‌های مختلف بهره مند شوم و البته یادآور شوم، در شورای سیاستگذاری طبق اساتادها، واژه بین الملل به جشنواره بازگشته و بر این اساس بایستی بخش بین الملل جایگاه بین‌المللی تری را به جشنواره برگرداند که لزومه آن بوده‌گی کافی است. ایده و اندیشه نخست من موضوع «جاده ابریشم» بود. یعنی حضور هنرمندان خارجی از چین تا اروپا. اما هزینه سفره‌های مهمانی و اقامت هتل آنها به غیر از دستمزد، مبلغی حدود ۱۰ میلیارد تومان برآورد می‌شود که این شاید بودجه کل جشنواره در سال‌های قبل بوده باشد.

در بخش کودک و نوجوان چه تغییراتی قرار است شکل بگیرد؟

در این دوره از جشنواره، بخش جذاب کودک و نوجوان با تفاوت‌هایی به جدول جشنواره برگردانده خواهد شد. کودکانی را که در فضای مجازی بسیار خیره ابر می‌کنند نباید از نظر دور داشت. اجراهای دوره‌های گذشته بیشتر مربوط به گروه‌های موسیقی کودک و نوجوان به شکل موسیقی آرف بود. به طور مثال در چند دوره مقطعی اگزسترزی از گروه پارس آقای ناصر نظری با خاتم سوادیه سالم به روی صحنه رفت. ایده ما این است از حضور دختران و پسران کودک و نوجوان همچون یک نوازنده حرفه‌ای بهره ببریم تا با محتوای متنوع، به روز صحنه بیایند و دربخش مسابقه هم شرکت داده شوند.

بخش بانوان چطور؟

حضور بانوان در جدول جشنواره که دربرخی دوره‌های قبل با عنوان «گل یاس» برگزار می‌شد، متأسفانه با نگاه‌های سلیقه‌ای، می‌شود شش آرام آرام بانوان هنرمند کشورمان موجب شده به شکل موسیقی آرف بود. به طور بی‌انگیزه شونده و از حضورشان کمتر بهره ببریم. بنا داریم در صورت استقبال همه جانبه خودشان از توجه بیشتر و جدی‌تری برخوردار گردند و تمام روزه‌ها در سالن مشخصی در گونه‌های مختلف موسیقی اجرا داشته باشند و حتی به بخش مسابقه هم بیایند و وشاید در این بخش از میهمان خارجی هم دعوت کنیم.

توجه به شاخه موسیقی پژوهی شما در بخش پژوهش چه تغییراتی صورت می‌گیرد؟

بخش پژوهش در این دوره از جشنواره پررنگ‌تر دیده خواهد شد. در دوره‌های قبل با حضور یک کارشناس در مکانی بدون حضور مخاطب از میهمانی دعوت به عمل می‌آمد و چندان مورد استقبال قرار نمی‌گرفت. در سه دوره قبل به من پیشنهاد شد میهمانان و کارشناسان این بخش را به رادیو بیامور و گفتمان‌های پژوهشی با مخاطبان میلیونی رویه‌ور شوند و اتفاقاً مورد استقبال هم قرار گرفت. از نگاه من بخش پژوهشی نباید تنها به گفت و شنود خلاصه شود، بلکه بهتر است از پایان‌های دوره کارشناسی ارشد

از یوپایی که همه علاقه‌مندند جشنواره‌ها با این ویژگی برگزار شود، در برهه حساسی قرار داریم که عده‌ای خودی‌های بدتر از بیگانه مخالف برگزاری جشنواره موسیقی هستند و گونه‌ای از موسیقی را هدف گرفته‌اند و همچنان یا تهدید می‌کنند یا انگ می‌چسبانند تا هنرمندان نتوانند از این موقعیت بهره ببرند تا جشنواره در سطحی ضعیف برگزار شود. این افراد و هنرمندان خوب است نگاهشان را اصلاح کنند. خندا یادآور خودی‌های بدتر از بیگانه نشویم!

ما نیاز داریم مدیران بالادستی با اختصاص بودجه‌های مناسب به بخش هنر، بویژه موسیقی به هنرمندان موسیقی که از ابتدای شکل گیری انقلاب اسلامی همه جوره همراه مردم بوده و هستند درازش‌گذاری چیزی کمتر از جماعت سینما و تئاتر تلقی نشوند. از نگاه من بودجه جشنواره بین المللی موسیقی فجر اگر بیشتر از فیلم فجر نباشد حداقل باید برابری کند. ما حداقل اسامال نیاز به ۲۰ میلیارد تومان داریم. امروزه موسیقی در جهان در خدمت همه هنرهاست. آنگونه که نمی‌توانیم یک فیلم یا نمایش را بدون موسیقی تصور کنیم؛ موسیقی در جهان مدت‌هاست تصویری شده و اهمیت بسیاری پیدا کرده. همچنان با نظارت‌های چندجانبه هدایت و کنترل ربه‌رو هستیم که به نوعی سرعت‌پیشرفت و خلاقیت را می‌گیرد. حساسیت روی موسیقیدان، آموزش و تصور در تلویزیون و برنامه‌سازی‌ها، کلام، برگزاری تفریبات و غیره وجود فعالیت‌ها را کم‌رنگ می‌کند. نیکوست اگر آهنگسازان پیشکسوت، نوازندگان، تنظیم‌کنندگان، رورانشناسان، زیبایی‌شناسان، طلبه‌های خوشفکر حوزه‌های علمیه و حتی دیگر شخصیت‌هایی که حضور مؤثری دارند بیایند و در هماهنگی پیشنهاد و راهکار تازه ارائه بدهند. باور کنیم جماعت موسیقیدان ایرانی شریفی است و دلشوز و همراه، اگر گوشه عناینی بییند. بر این نظرم درجشنواره موسیقی بین‌الملل فجر اسامال، از نمایندگان کمیسیون فرهنگی، نهاد‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف فرهنگی با نگاه‌های انگیزه‌های دینی، ملی، آیینی، مذهبی، سیاسی فرهنگی، اجتماعی دعوت به عمل آید تا با حضور این دوستان هم با یک پیاینه مشترک در تصویب سند موسیقی کشور دست یابیم. سند موسیقی که در حال حاضر بسته شده اشکالاتی بر آن وارد است که بایستی حل شود و به نظر بهتر است مقامات عبوری کنند. این سند با نگاه بالا به پائینی که دارد بعد است ضمانت اجرایی قوی داشته باشد و چه بسا، علیه خودش بشود و هتاجاری‌هایی را هم سبب شود. امیدوارم نگاه کلان سند موسیقی، راهگشایی و یوپایی در جایک‌سازی جشنواره‌های موسیقی در کشور باشد.

همچنین رساله‌های دکتری از رشته‌های پژوهش هنر، مدیریت و مطالعات فرهنگی ... که به هر شکل بنیادشده‌ای مرتبط با موسیقی هستند بهره برد و مورد داوری قرار داد. این اتفاق می‌تواند در حدیث جشنواره پیش از پیش مؤثر واقع شود و جامعه پژوهشگر را دلگرم کند و دستمابه‌ای هم برای نهادها، سازمان‌ها و دانشگاه‌ها باشد.

در بخش موسیقی پاپ چه برنامه‌هایی در نظر دارید؟

مثل سابق یکی از سالن‌های بزرگ تهران به موسیقی پاپ که بخش جنبی جشنواره است اما به شکل همیشه مؤثر و پرتوان حضور داشته است، اختصاص پیدا می‌کند. البته بر این باورم که در این سال‌ها در حق موسیقیدانان مقدم پای بعد از انقلاب اسلامی مثل دیگر موسیقیدانان گونه‌های کلاسیک و ملی، کم‌طیفی شده است. چه بخواهیم و چه نخواهیم موسیقی پاپ به بخش مهم جشنواره موسیقی فجر تبدیل شده است و بیشتر از مطالب و آورده اقتصادی در برای جشنواره دارد. می‌طلبید نگاه جدی‌تری به آن شود. بر این اساس در نظر دارم این بخش در دو قسمت برگزار شود و در آن دواوری هم صورت بگیرد تا ان‌شاءالله سال آینده شاهد جشنواره مستقل موسیقی پاپ و موسیقی تلفیقی باشیم. تانکون شرکت‌ها و موسسات مربوطه گروه‌ها را در آرایش منظم برای اجرای جشنواره معرفی کرده‌اند که امیدواریم اسامال باوقاف انجام مان در نوع آهنگسازان، تنظیم‌کنندگان، آهنگسازان و ترانه‌سرایانی که سال‌ها در این عرصه فعالیت‌های مؤثر داشته‌اند، همی لحاظ معیشتی، جایگاهی و مستخاری در اجرای برنامه داشته باشند و همچنین داوری بخش موسیقی پاپ جوان را عهده‌دار شوند که می‌تواند اتفاق نیکویی در توسعه، نظارت و افاق آینده موسیقی پاپ به شرط سلامت باشد. نسل جوان بانگیز-قطعا نیاز به دانش و تجربه دارد. این نگاه غلط حضور موسیقی پاپ صرفاً با محوریت اقتصادی را صحیح و به صلاح نمی‌دانم. به همین سبب در جلسه نخست شورای سیاستگذاری و در حضور معاونت محترم امور هنری پیشنهاد دادیم از سال آینده جشنواره ویژه‌ای برای موسیقی پاپ با حضور و داوری پیشکسوتان این حوزه برگزار شود که ایشان و اعضای شورای سیاستگذاری هم موافقت ضمنی خود را اعلام کردند تا این بخش ازموسیقی هم مانند دیگر جشنواره‌های موسیقی جوان و موسیقی نوای، ارزش‌گذاری و جایگاه بهتری یابد تا خروجی این جشنواره‌ها و برگردگان آنها، هر ساله در جشنواره بین المللی موسیقی فجر شرکت داده شوند.

چه ایده‌های دیگری مدنظر دارید؟

انتشار بولتن جشنواره مهم است تا دیدگاه و نقطه‌نظرات هنرمندان و منتقدان موسیقی در هر دوره در آن جمع‌آوری شود، مانند اتفاقی که او دهه ۶۰ در مجله آهنگ صورت گرفت

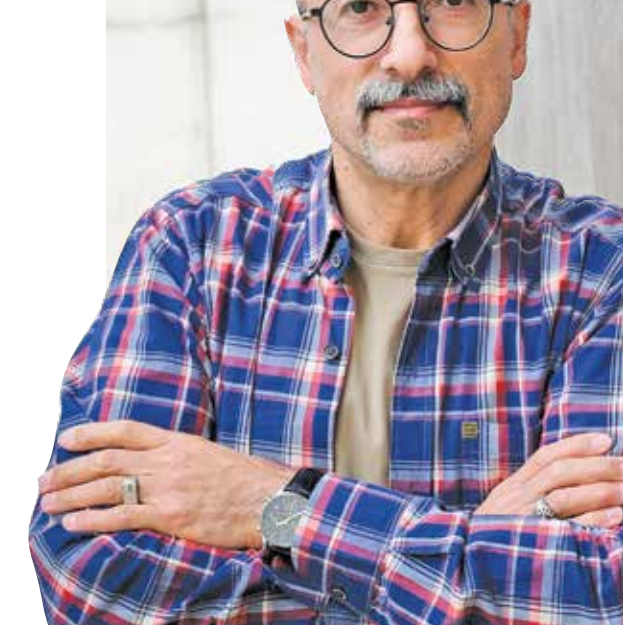
دهه ۶۰، آثار درخشانی تولید شد، اما قدر آن دانسته نشد و به مرور در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ در مدارس کم‌رنگ و کم‌رنگ‌تر شد. طی این سال‌ها برای سرود کوشش بسیاری چه در مدارس تهران و چه در شهرستان‌ها انجام دادم. علاوه بر طرح و برگزاری جشنواره سرود دانشجوی معلمان که هرساله در شهرستان‌ها برگزار و داوری کردم، درس سرود را در دانشگاه دانشجو معلمان که هرساله در شهرستان‌ها برگزار و داوری کردم، درس سرود را در دانشگاه فرهنگیان راه‌اندازی و نهادهید کردم که از سال ۱۴۰۰ منجر به برنامه درسی رسمی برای دانشجو معلمان شد و خوشبختانه وجهه رسمی پیدا کرد و همچنان به این موضوع می‌پردازم. خوشحالم برای نخستین بار در طول تاریخ صرفمل مقدمات آشنایی با مبانی نظری موسیقی -سرود به مواد درسی دانشگاه تربیت معلم اضافه شد که برایم افتخار است. اکنون سرود به ضرورت رسیده و حتی واحد مستقلی با نام دفتر سرود بر همین مبنا در مرکز موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایجاد شده است. سال گذشته سرود در جشنواره حضور مؤثری داشت و در این دوره هم امیدوارم پررنگ‌تر ظاهر شود و حتی تصمیم داریم جایزه‌ای برای آن تعیین کنیم. جدا از اجرا در سالن در فضای باز هم تصمیم می‌گیریم. باید برای فراگیری سرود و نهادهید شدن آن در این زمینه، الگوسازی دقیقی باشد. برای تمام عرصه‌های روزهانه زندگی از قبیل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و غیره به سرود نیاز مبرم داریم. البته هر آهنگساز و شاعر و ترانه‌سرایی نمی‌تواند در این زمینه فعالیت کند و سرودواره بسازد. دیدگاه اشتباهی بود که در دوره‌هایی شکل گرفت و کسانی که در این زمینه فعالیت می‌کنند نادانانه کارهایی ساختند و خطاهایی پیش آمد. وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی به برگزاری یک جشنواره مستقل برای سرود ملی تأکید دارند که سال آینده برگزار می‌شود و این نگاه بیانگرن است که حاکمیت به این موضوع رسیده که سرود مهم است و باید با جدیت به توسعه آن پرداخت.

یکی از موارد آیین‌نامه جشنواره موسیقی فجر اعتلای هنر موسیقی و ارتقای سلیقه در فرهنگ شنیداری مخاطب است. با توجه به شناخت شما از نسل امروز موسیقی، در انتخاب گروه‌های منتخب جدول جشنواره، این سطح از سلیقه و اعتلاد در کنار دانفته نسل امروز چگونه تبیین و تعریف شده است؟

طی این سال‌ها بزرگان موسیقی به نواحسن خدمتشان را به موسیقی ایران انجام داده‌اند. اجرایی‌هایی که به هر شکل در جشنواره‌های مختلف، در داخل و خارج از کشور برگزار شده. موسیقی ایران باید با حمایت دولت درجشنواره‌های معتبر در جهان شرکت داده شود. استادان موسیقی نیز همچنان پروان این مسیر را ادامه می‌دهند و مایه مباهات و افتخار موسیقی ایران هستند. بایستی از این عزیزان دعوت به عمل آید تا در بزرگ‌ترین رویداد موسیقایی کشور حضور داشته باشند؛ به هرشکل از میهمان تا داوری و اجرا... مورد حمایت مادی و معنوی هم قرار گیرند. بر این نظرم هر فردی که بر مستند موسیقی می‌شنیند بایستی این نگاه را به هنرمندان تراز اول داشته باشد. اما اینکه به اصراع بخواهیم در جشنواره‌ها حضورشان را در دست‌های ششمین، باید به درخواست‌های منطقی ایشان صحنه گذاشته شود. آنها مخاطبان خود را دارند و همچنان فعالیت‌هایشان برقرار است و امروزه به مدد فضای مجازی و کنسرت‌ها در فرنگستان، این اتفاق‌های خوب همچنان رقم می‌خورد. معتقدم نسل نو نیاز بیشتری به دیده شدن دارد و هر میزان بیشتر به جوانان توجه شود و فرصت‌ها برای آنها فراهم آید، جشنواره‌ها موفق‌تر و پویاتر خواهند شد. جشنواره بین المللی موسیقی فجر شامعی است در منطقه و منحصر است. کافی است تبلیغات و بودجه کافی مناسب باشد تا ایرانی و خارجی برای ورود دران سرود دست بینکنند.

پیشکسوتان اعتبار هر جشنواره‌ای هستند، جایگاه آنها در این جشنواره چگونه است؟

بزرگان موسیقی به جشنواره اعتبار می‌دهند و دعوت و تجلیل کم‌افی السابق با قوت بیشتری خواهد بود تا نسل جوان‌ها و انگیزه و اعتماد به نفس بیشتری فعالیت کنند. امیدوارم هرساله از هنرمندان تجلیل و تشویق به عمل آید حتی به تک‌رار، بی‌تردید هنرمندان دلگرم راهم‌های خوبی برای موسیقی کشور خواهند بود. نباید فراموش کرد جشنواره بین الملل موسیقی فجر و جشن انقلاب اسلامی باید با شبکه برگزار شود. این جشنواره دورنمای موسیقی را به‌صورتی که در این دهه از جشنواره‌ها در حال تغییر است و برخی گرایش‌ها به سمت الگوهای غربی رفته و به دنبال آن زبان فارسی در حال لغتبه‌شدن است. بر همین اساس امروزه سبک موسیقی ایرانی هم بسیار مورد توجه قرار می‌گیرد. طبق فراخوان بخش رقابتی امیدواریم استقبال خوبی با توجه به توسعه و انواع جوایز مادی و معنوی و وجود یابید. لازم است نگاه رقابت محور در گونه‌های موسیقی ایران و حتی بین الملل افزایش یابد.

رضا معطریان / ایران

قبوآ به سرود اعتقاد دارم همه‌ها آهنگه، ما سرود بسیار آموزی جایگاه

باید فراموش کرد جشنواره بین الملل موسیقی فجر و جشن انقلاب اسلامی باید با شکوه برگزار شود. این جشنواره دورنمای موسیقی کشور است